

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยระหว่างข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกับตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของสิทธิของผู้ป่วย ตลอดจนความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กับ ชั้นสัญญาบัตรที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจ และ แสวงหาแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยที่เหมาะสมกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กับ ตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า สังคมปัจจุบันประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทันสมัย รวดเร็ว และมีการส่งเสริมแนวคิด “สิทธิมนุษยชน” ภายใต้รัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยมากขึ้นทำให้ประชาชนมีความรู้และตระหนักในสิทธิของตนเองในฐานะของผู้บริโภคคนหนึ่ง และรวมไปถึงสิทธิของผู้ป่วยด้วย เนื่องจากการพัฒนาสังคมที่ก้าวหน้าขึ้น การสื่อสารที่ขยายกว้างขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลขั้นพื้นฐาน มีการตระหนักในสิทธิของผู้ป่วย และมีการรับรู้ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการบริการสุขภาพมากขึ้นทางสื่อ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และวารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากการเผยแพร่ข่าวสารเรื่องสิทธิดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตื่นตัว สนใจกับสุขภาพตระหนักและเข้าใจในสิทธิของผู้ป่วย รวมทั้งโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน หันมาสนใจเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยมากขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งประชากรกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 300 คน โดยเป็นผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 150 คน และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยในสิทธิผู้ป่วยเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ สิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน สิทธิผู้ป่วยด้านการปฏิเสธการรักษา สิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูล และข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตำรวจ เก็บข้อมูลโดยการเข้าเก็บข้อมูลกับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอก และแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลตำรวจ โดยดำเนินการเข้าเก็บแบบสอบถามเอง สำหรับการ

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ค่าร้อยละ ในคำถามแต่ละข้อ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติอนุมานเพื่ออธิบายเชิงเปรียบเทียบข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม สรุปผลการศึกษาปรากฏผลดังนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 300 คนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับชั้นยศ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตำรวจชั้นประทวนกับตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตำรวจชั้นประทวน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นดาบตำรวจ ส่วนตำรวจชั้นสัญญาบัตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ ร้อยตำรวจตรี-ร้อยตำรวจเอก จำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 300 รายที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาล ตำรวจส่วนมาก เป็นผู้เข้ารับการรักษา 5 ครั้งขึ้นไป แผนกที่เข้ารับบริการ ในแผนกผู้ป่วยนอก จำนวน 281 รายส่วนมากเป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในแผนกคลินิกตำรวจ ส่วนแผนกผู้ป่วยในจำนวน 19 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วย ตึกพิเศษ

จากการศึกษา การตระหนักถึงสิทธิผู้ป่วยโดยแบ่งศึกษาออกเป็นรายด้าน 4 ด้านในภาพรวมพบว่าผู้ป่วยมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยโดยรวมในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยของความตระหนักเท่ากับ 3.78

และเมื่อแยกศึกษาตามรายด้านพบว่า

1. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับการทางการแพทย์ พบว่าโดยรวมผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ($\bar{X}=3.90$) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ($\bar{X}=3.64$) แสดงว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับสูง และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับปานกลาง

2. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน พบว่าโดยรวม ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วย ($\bar{X}=3.82$) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ($\bar{X}=3.58$)แสดงว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับสูง และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับปานกลาง

3. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการปฏิเสธการรักษา พบว่าโดยรวมผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนัก ($\bar{X}=3.71$) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ($\bar{X}=3.49$)แสดงว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนักในสิทธิ

ผู้ป่วยด้านนี้ในระดับสูง และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับปานกลาง

4. ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูล พบว่าโดยรวมผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนัก ($\bar{X}=4.12$) ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ($\bar{X}=4.12$) แสดงว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับสูง

ผลจากการศึกษาพบว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน และตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูลในระดับสูงกว่าด้านอื่น รองลงมาคือ สิทธิด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับการทางการแพทย์ และสิทธิด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน ตามลำดับ ส่วนสิทธิด้านการปฏิเสธการรักษา เป็นด้านที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

ด้านผู้ให้บริการ

- ทางโรงพยาบาลตำรวจควรกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน เช่น มีการจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรทางการแพทย์สามารถปฏิบัติได้ด้วยคามมั่นใจและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
- บุคลากรทางการแพทย์ควรมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในเรื่องของสิทธิผู้ป่วยด้านการปฏิเสธการรักษา
- โรงพยาบาลตำรวจควรจัดให้มีการอบรม/ประชุมเกี่ยวกับเรื่องสิทธิผู้ป่วยเพื่อชี้แจงรายละเอียดและสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้ป่วยให้บุคลากรทางการแพทย์ทราบทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย
- วิทยาลัยพยาบาลตำรวจควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการบรรจุ สิทธิผู้ป่วยในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของพยาบาล เช่น รวมไว้ในเรื่องกฎหมายวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ
- โรงพยาบาลตำรวจควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปฏิบัติต่อสิทธิผู้ป่วย เริ่มตั้งแต่เข้าอบรมจนจบหลักสูตรปีละครั้ง

- โรงพยาบาลตำรวจควรมีการจัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิผู้ป่วยของแต่ละแผนก โดยวัดจากความพึงพอใจของผู้มารับบริการ
- บุคลากรในโรงพยาบาลตำรวจควรวางวิธีที่จะได้รับข้อเสนอแนะของผู้ป่วยพร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข

ด้านตัวผู้ป่วยเอง

- ควร ตื่นตัว สนใจกับสุขภาพ ตระหนักและเข้าใจในสิทธิของผู้ป่วยมากขึ้น โดยการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องสิทธิผู้ป่วย จากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
- กล้าที่จะคุ้มครองสิทธิของตนเอง ในการร่วมแสดงความคิดเห็นในการรักษาของแพทย์ เปลี่ยนความกลัว ความเกรงใจ เป็นความกล้าที่จะพูดคุยและซักถามอาการกับแพทย์พยาบาล

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาการดำเนินการปกป้องคุ้มครองตนเองในฐานะผู้ป่วยตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย ของผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจ
2. ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับการตระหนักในสิทธิผู้ป่วยกับลักษณะของการปฏิบัติที่ได้รับจากบุคลากรการแพทย์ของผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจ